



תאריך: 1.11.2009

בתשובה נא לציין: 62515

לכבוד  
עו"ד מירה הראל-היבנר  
היועצת המשפטית  
משרד הבריאות  
רח' בן טבאי 2  
ירושלים

**דואר רשום**

ג.נ.,

הנדון: **מתן ביטוח בריאות במסגרת סעיף 56(א)(1) לחוק**  
**ביטוח בריאות ממלכתי**

1. אני מבקשת לפנות אלייך בנושא הומניטארי מן המדרגה הראשונה בנוגע לגברין קואסמי, בנה של הגב' אחלאם קואסמי (ת.ז. 029177581), תושבת קבע בישראל (מצ"ב יפוי כח).
  2. גברין נולד בגדה ביום 1.5.1990, נרשם בתעודת הזהות של אביו ומקבל היתרי שהייה בישראל במסגרת הליך אחמ"ש. המשפחה מתגוררת מזה תקופה ארוכה במחנה הפליטים שועפאט בירושלים.
  3. ביום 16.8.2009 הוגשה בשם אימו בקשה הומניטארית למשרד הפנים למתן מעמד בישראל. טרם התקבל מענה לבקשה.
- מצ"ב העתק הבקשה למשרד הפנים למתן מעמד ואישור דואר רשום על הגשתה – מסומן א' מצ"ב העתק היתר השהייה של גברין - מסומן ב'
4. מר גברין קואסמי, חלה בגיל 6, במחלה נוירולוגית קשה ונדירה. הוא סובל מפגיעה קשה בתפקוד המוטורי ומתנייד רק בעזרת כסא גלגלים. הוא נדרש להשגחה מתמדת ועזרה בכל פעילויות היומיום הבסיסיות. הוא אינו שולט על צרכיו, אינו מתקשר עם סביבתו וסובל מבעיות קוגניטיביות קשות. בנוסף הוא סובל מפזילה, קשיי ראייה ודיבור. קבוצת רופאים במרפאת נוירופדיאטריה בבית החולים הדסה חוקרת את מצבו הנדיר של גברין ומנסה לאפיין את מחלתו ולמצוא את הטיפול המתאים. כתוצאה ממצבו נקבעו לגברין 100% נכות על ידי המוסד לביטוח לאומי.

מצ"ב העתק פניית ד"ר אדוארדסון לביטוח לאומי – מסומן ג'

מצ"ב העתק דו"חות רפואיים מאת ד"ר אדוארדסון – מסומן ד'

מצ"ב העתק דו"ח לשכת הרווחה בעניין גברין – מסומן ה'

5. גברין היה מבוטח במסגרת ביטוח בריאות ממלכתי עד הגיעו לגיל 18.
6. ביום 4.8.2009 הודיע המוסד לביטוח לאומי למר גברין קואסמי כי החליט לראותו כמי שאינו תושב ישראל מתאריך 2.5.2008, מועד הגיעו לגיל 18.  
מצ"ב העתק הודעת המוסד מיום 4.9.09 – מסומן ו'
7. כיום המשפחה חיה בתנאים כלכליים קשים ביותר ואינה מקבלת כל עזרה במימון טיפוליו היקרים של גברין. אימו צמודה אליו לאורך כל שעות היממה ואינה יכולה לצאת לעבודה ואילו אביו עובד בבנין ומשכורתו נמוכה. בנסיבות אלו, אימו הגב' קואסמי, שהיא כאמור תושבת ישראל, **אינה יכולה להבטיח לבנה טיפול נאות. במצב זה נפגעת אנושות זכותו של גברין לבריאות, לשלמות הגוף ואף לכבוד.**
8. נוכח נסיבות הומניטאריות קשות אלה, אנו פונים אליכם בשם של גברין ואימו, לבטח את גברין בביטוח בריאות וזאת **במסגרת ס' 56(א)(1)(ד) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי תשנ"ד - 1994** (להלן: "חוק ביטוח בריאות"), **המאפשר לשר הבריאות לקבוע הסדרים למתן שירותי בריאות למי שנמצא בישראל ואינו מבוטח לפי חוק זה.**
9. יצוין כי במסגרת בג"ץ 2649/09 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד שר הבריאות ואח'** הוצא ביום 24.6.2009 צו על תנאי המתייחס גם לשר הבריאות ומורה לו כדלקמן:  
אל המשיב 1(שר הבריאות – ס.ב.א) - מדוע לא יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 56(א)(1)(ד) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994 (להלן: "חוק ביטוח בריאות ממלכתי") לבני משפחה של אזרחים ותושבים ישראלים, היושבים בישראל על פי היתר כדון, אך מנועים מלקבל רישיונות ישיבה ארעיים בשל הוראות חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן: "חוק האזרחות").
10. יפים דבריו של כב' הנשיא ברק (כתוארו אז) בנוגע לצורך בהפעלת מנגנון חריגים שיאפשר מתן זכויות סוציאליות לנושאים אשרות שהייה זמניות שלהם זיקה משמעותית לארץ והם מקיימים בה מרכז חיים. דברים אלה, הנאמרים בנוגע להפעלת סמכותו של שר הפנים בהתאם לס' 378(ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי, יפים אף לענייננו:

למעשה, העותרים מתקוממים נוכח העדרו של "מנגנון חריגים", שיאפשר למוסד להתחשב במקרים יוצאי דופן, ולחכיר בתושבותם של מי שנושאים אשרות לשהיה זמנית, אך יצרו זיקה משמעותית לארץ והיא מהווה מרכז חייהם (סעיף 95 לכתב העתירה). ככלל, יש טעם בטענה זו. שלילה גמורה של שיקול הדעת המנהלי אינה מתיישבת עם מציאותם המשתנה של החיים המודרניים (בג"ץ 389/80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד לה(1) 421, 447), אף לא עם חוסר הוודאות הטבוע במעשה-חקיקה צופה פני עתיד. אכן,

בנסיבותיו של מקרה ספציפי שלילת שיקול הדעת עשויה אף להביא לפגיעה  
אסורה בזכות יסוד חוקתית. אלא שחוק הביטוח הלאומי דווקא מקיים  
מנגנון כללי לקביעת חריגים לתנאי הזכאות הקבועים בו. סעיף 378 לחוק,  
שכותרתו "סוגים מיוחדים של מבוטחים", מסמיך בסעיף-קטן ב(1) את שר  
העבודה והרווחה (בהתייעצות עם מועצת המוסד ובאישור ועדת העבודה  
והרווחה של הכנסת) "לקבוע זכויות וחובות לפי חוק זה, כולן או מקצתן,  
בשטח שיקבע, לגבי ... מי שאינו תושב ישראל" (ראו: דב"ע נד/223-0 המוסד  
לביטוח לאומי נ' חשימה עבד רדואן, פד"ע כח 103). על יסוד סעיף זה חויב  
השר לבחון אפשרות להענקת קצבת זקנה למי שאינו עוד תושב ישראל בעת  
הגיעו לגיל הזכאות (בג"ץ 890/99 חלמיש נ' המוסד לביטוח לאומי, פ"ד נד(4)  
423 (להלן – פרשת חלמיש)). אין מניעה כי בדרך זו תוכר זכאותם של מי  
שמקיימים זיקה חזקה לארץ, על אף שאינם נתפסים בהגדרת התושבות לפי  
סעיף 2א. ראוי שהדבר ייבחן בכובד-ראש (בג"ץ 494/03 רופאים לזכויות  
אדם ואח' נ' שר האוצר ואח' פ"ד נט(2) 322, ס' 15 לפס"ד, ההדגשות שלי).

11. אין ספק כי המקרה של גברין הינו מקרה יוצא דופן הנופל בגדר אותם "חריגים" שיש  
להתחשב בהם ולהעניק זכויות סוציאליות ובפרט ביטוח בריאות. למעשה גברין עומד בדיוק  
בהגדרתו של כבוד הנשיא לשעבר ברק בהתייחסותו למי שראוי להכיר בתושבותו לצורך  
מתן זכויות סוציאליות: הוא נושא אשרת שהייה זמנית אך יצר זיקה משמעותית לארץ והיא  
מהווה את מרכז חייו.

12. לאור כל הנאמר לעיל נבקש כי תופעל סמכותו של השר במסגרת ס' 56(א)(1)(ד) לחוק  
ביטוח בריאות לצורך ביטוחו של מר גברין בביטוח בריאות ממלכתי.

13. אבקש לקבל תגובתכם בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

סיגי בן ארי, עו"ד

לוט:

יפוי כוח

נספחים א-ו

העתקים:

עו"ד אורנה גייל, היועצת המשפטית של המוסד לביטוח לאומי